

מדריך להגנה על עיצוב תעשייתי בישראל

תשובות לשאלות נפוצות

ב- 7 באוגוסט, 2018 נכנס לתוקף חוק העיצובים, תשע"ז- 2017, אשר מחליף את פקודת הפטנטים והמדגמים, 1924. החוק החדש מציג חידושים רבים, אשר נועדו להקל על המעצבים הישראלים והתעשייה המקומית במאבקם במפרים.

במדריך זה ריכזנו תשובות לשאלות נפוצות בנושא ההגנה על עיצוב תעשייתי:

1. **כיצד ניתן להגן על עיצוב תעשייתי על פי החוק החדש?** החוק החדש מאפשר הגנה באמצעות "עיצוב רשום" (רישום העיצוב ברשות הפטנטים) או באמצעות "עיצוב לא רשום" (ראו בהמשך).
2. **מה נחשב כ"עיצוב"?** "עיצוב" פירושו מראהו של מוצר או של חלק ממוצר, המורכב ממאפיין חזותי אחד או יותר, לרבות מתאר, צבע, צורה, עיטור, מרקם או החומר שממנו הם עשויים. "מוצר" עשוי לכלול מערכת של פריטים, אריזה, סימן גרפי, תצוגת מסך ועוד.
3. **מתי דרישות הסף להגנה על עיצוב?** על מנת שהעיצוב יהיה כשיר להגנה, עליו להיות חדש ובעל אופי ייחודי.
4. **מהי דרישת החידוש בישראל?** עיצוב ייחשב כחדש אם לפני הגשת הבקשה לרישום לא פורסם בציבור, בישראל או בעולם, עיצוב זהה לו או עיצוב הנבדל ממנו בפרטים שאינם מהותיים. הצגת עיצוב בידי בעל העיצוב לאדם אחר לא תיחשב פרסום בציבור, אם האדם שהעיצוב הוצג לו הסכים, במפורש או במשתמע, שלא לגלות את העיצוב.
5. **מהו "אופי ייחודי"?** כאשר הרושם הכללי שהעיצוב יוצר אצל "משתמש מיועד" שונה מהרושם הכללי שיוצר עיצוב אחר, מכל תחום, ושקודם לו במועד החשיפה. לעניין זה, המשתמש המיועד הינו אדם המעוניין במוצר לשם שימוש בו, ומכיר עיצובים קיימים בתחום.
6. **האם ניתן להגיש בקשה לרישום העיצוב לאחר חשיפתו?** על אף האמור בסעיף 4 לעיל, ניתן להגיש בקשה לרישום העיצוב תוך 12 חודשים ממועד החשיפה של העיצוב ("תק' חסד").
7. **האם מוצר פונקציונלי כשיר להגנה כעיצוב?** עיצוב של מוצר פונקציונלי עשוי להיות בר הגנה, בתנאי שהעיצוב אינו:
  - נובע אך ורק מהפעולה שעל המוצר לבצע;
  - נועד להתחבר או להשתלב במוצר אחר, או שמוצר אחר ישתלב איתו; או
  - מיועד להיות מיוצר בצורה ובממדים ספציפיים לשם הגשמת תפקידו.
8. **האם רישום העיצוב בישראל מקנה הגנה במדינות נוספות?** לא. הרישום הוא טריטוריאלי ומקנה הגנה במדינה (או אגד מדינות, דוגמת האיחוד האירופאי) בה העיצוב נרשם בלבד. עצם רישום העיצוב במדינה אחת אינו מבטיח את רישומו במדינות אחרות.
9. **האם ניתן לתבוע דין קדימה על בסיס בקשה קודמת שהוגשה במדינה אחרת?** ניתן לתבוע דין קדימה מבקשה קודמת שהוגשה במדינת אחרת, החברה באמנת פריז או בארגון הסחר העולמי. לחלופין, ניתן לתבוע דין קדימה בחו"ל מבקשה שהוגשה תחילה בישראל. את הבקשות התובעות דין קדימה יש להגיש תוך 6 חודשים ממועד הגשת הבקשה הראשונה.

10. **מהו משך ההגנה על עיצוב?** עיצוב רשום תקף לתקופה של חמש שנים ממועד הגשת הבקשה, וניתן לחדשו ארבע פעמים לתקופות של חמש שנים כל אחת, וסה"כ 25 שנים. עיצוב לא רשום תקף ל- 3 שנים ממועד חשיפתו.

11. **מי נחשב לבעל העיצוב?** המעצב הוא הבעלים הראשון של העיצוב (ואם העיצוב עוצב בידי מס' בני אדם- כולם ביחד), למעט במקרים הבאים: (א) המעסיק הוא הבעלים הראשון של עיצוב שעוצב בידי עובד לצורך ביצוע תפקידו או תוך שימוש של ממש במשאבי המעסיק ("עיצוב שירות"), אלא אם הוסכם אחרת בין הצדדים; (ב) המזמין הוא הבעלים הראשון של עיצוב שעוצב לפי הזמנה, אלא אם הוסכם אחרת בין הצדדים.

12. **כיצד מגישים בקשה לרישום העיצוב?** ניתן להגיש את הבקשה במשרדי רשות הפטנטים או דרך אתר האינטרנט של הרשות. על הבקשה לכלול את הפרטים הבאים: (1) שם בעל העיצוב; (2) מען בישראל למסירת מסמכים; (3) הסבר מדוע המגיש הוא בעליו של העיצוב (על פי חוק, העברת זכויות וכד'); (4) הסוג ותת הסוג שבהן יסווג החפץ (היקף ההגנה נקבע על פי התחום שבו ירשם העיצוב); (5) תיאור חזותי נאות של העיצוב.

13. **מהו תיאור חזותי נאות של העיצוב?** היקף ההגנה של עיצוב רשום נקבע, בעיקר, על פי מערכת התמונות אשר מצורפת לבקשה. על כן חשוב מאד להגיש תמונות המציגות בצורה ברורה את העיצוב עליו מבוקשת ההגנה, על פי הפרקטיקה הנהוגה בישראל. טרם הגשת הבקשה מומלץ לשקול בכובד ראש האם כדאי להגן על המוצר בשלמותו, או על חלקים ממנו, שכן ההחלטה תשפיע על היקף ההגנה שתתקבל (לדוג' - תמונות מפורטות מידי עלולות להעניק הגנה מצומצמת). התמונות יכולות להיות צילומים, שרטוטים או הדמיות מחשב, בצבע, בגווני אפור או בשחור-לבן, המציגות בבירור את העיצוב ממבטים שונים. חלקים בעיצוב שאינם חלק מהבקשה ניתן להציג בקווים מקווקווים, טשטוש, צביעה או הדגשה. ניתן להוסיף לבקשה תיאור מילולי של העיצוב המופיע בתמונות.

14. **כיצד ניתן לקבל הגנה על עיצוב לא רשום?** בנוסף לדרישות הסף (חידוש ואופי ייחודי), על המוצר נושא העיצוב להיות מוצע למכירה או הופץ לציבור בישראל באופן מסחרי, לרבות באינטרנט, על ידי בעל העיצוב או מטעמו, תוך שישה חודשים ממועד גילויו לציבור, בישראל או מחוץ לה. תקנות העיצובים מפרטות מס' דרכים לסמן מוצר הכשיר להגנה כעיצוב לא רשום.

15. **מה נותנת ההגנה על עיצוב תעשייתי?** באופן כללי, הזכות בעיצוב היא זכות קניינית המעניקה לבעליה בלעדיות בגין השימוש בעיצוב בתחום בו הוא יועד. בין הפעולות העשויות להיחשב כהפרה: מכירה, השכרה או הפצה באופן מסחרי, ייבוא בישראל שלא לשימוש עצמי ועוד.

16. **מה יכול לקבל בעל העיצוב אם הפרו את זכויותיו בעיצוב?** בין היתר, רשאי בית המשפט להוציא צו מניעה המונע את המשך הפעילות המפירה, להעניק פיצויים בגין הנזק שנגרם לו בשל ההפרה, לפסוק לתובע פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100 אלף ש"ח ועוד. כמו כן, בעל עיצוב רשום רשאי לפנות למכס ולבקש לעכב שחרור של סחורה מפרה, בכפוף למס' תנאים. בנוסף, ייצור או ייבוא של מוצר הנושא עיצוב הזה לעיצוב רשום נחשבת עבירה פלילית שדינה קנס כספי בסכום שלא יעלה על 226 אלף ש"ח.

לקבלת מידע נוסף אנא פנו לדוד דה-פריס, שותף בכיר וראש מחלקת טכנולוגיה dade@rcip.co.il או לעו"ד סער אלון, שותף ומנהל מחלקת עיצובים saalon@rcip.co.il מקב' ריינהולד כהן.

אין במידע הכלול במדריך זה כדי להוות ייעוץ מקצועי מכל סוג שהוא, ובכלל זה ייעוץ משפטי, או תחליף לייעוץ כאמור, ואין להסתמך עליו בעת קבלתה של כל החלטה מכל סוג שהוא.